

Lars Callesen Gade
Frøaviskonsulent,
Himmerland

Stærkt vinterrapsprogram fra DLF

Udnyt de gode muligheder for at vælge sorter med højt udbyttepotentiale og egenskaber, der passer til din beliggenhed, din bedrift og dit sædskifte. Det rigtige sortsvalg giver basis for et højt udbytte og en god økonomi i rapsmarken

Fra NPZ - tysk forædlingsstation

DLF har i samarbejde med nogle af Europas bedste rapsforædlere sammensat et stærkt vinterrapsprogram til efteråret 2017. Sortsprogrammet giver dig mulighed for at vælge mellem sorter med forskellig genetisk og dyrkningssegenskaber.

Wembley – stabil og dyrkningssikker

Til 2017 er vi igen klar med Wembley fra den tyske forædler NPZ. Sorten har klaret sig godt i Landsforsøgene 2014-2016 med et gennemsnitligt udbytteforholdstal på 105. Wembley er derfor det stabile valg og opnår genvalg hos mange avlere. Blomstringen starter tidligt og høsten er middeltidlig, hvilket giver en god lang frøfyldningsperiode. I efteråret er Wembley hurtig til at etablere sig uden tendens til strækning. Du har derfor et langt såvindue i efteråret til etableringen. Hurtig etablering og kompakt efterårsvækst gør samtidig den egnet til dyrkning i hele landet. Wembley er en af de mest standfaste sorter på markedet, og vækstregulering er kun nødven-

Genvalg til Wembley

Mogens Feldthusen fra Næstved har valgt Wembley til høst 2018 for tredje år i træk, og de 90 ha Wembley i 2017 tegner rigtig godt. Sidste efterår fik rapsen en forholdsvis stor mængde slagtesvinegylle og blev derfor vækstreguleret for at holde vækstpunktet lavt. Wembley er ikke vækstreguleret i foråret, da sorten er meget stråstiv.

"Jeg høstede rigtig godt i Wembley sidste år. Den var 2-3 dage tidligere moden end naboernes raps. Det er dejligt at få høstet rapsen tidligt, fordi det giver mig bedre tid til at høste de efterfølgende afgrøder," siger Mogens.

Han har blot behandlet sin raps med en svampesprøjtning i fuld blomst. Lysbladplet har ikke været et problem i 2017, og skulpesnudebiller bekæmpes, så snart skadestærsklen er overskredet.

"Det er dejligt, at Wembley er så ensartet og hurtig i blomst, så skadesvinduet for snudebilleangreb bliver relativt kort," konstaterer Mogens.

dig i meget kraftige afgrøder med højt kvælstofniveau. En vækstregulering koster omkring 300 kr. pr. ha inklusiv kørsel. Standfaste sorter giver en lettere høst, hvad enten du vælger at skårlægge eller høste direkte. Wembleys resistens mod Phoma er god, og resistensen mod lysbladplet er særdeles god.

Tabel 1. Fem hybridsorter og to linjesorter er klar fra DLF til kommende rapsæson

Sort	Udbytte*, forholdstal, gnsn. 3 år	Udbytte* 2016	Afgrøde- højde, ved blomstring	Karakter, lejesæd 0-9**	Olie i frø %	Start blomstring	Såtid	Raps- rødsot resistens	Kålbrot resistens	Skulpe- opspring resistens
Wembley, hybrid	105	106	156	1,2	50,8	24/4	Sen			
Hasting, hybrid	104	106	153	1,5	50	3/5	Normal			Ja
Architect, hybrid	-	110	161	2,1	50,4	2/5	Normal	Ja		Ja
Alabama, hybrid	-	109	160	2,2	50,7	30/4	Sen			Ja
Archimedes, hybrid	-	96	154	-	48	29/4	Normal		Ja	Ja
Butterfly, linjesort	-	113	145	1,3	51	1/5	Tidlig			
Quartz, linjesort	105	103	142	2,6	50,5	3/5	Tidlig			

* Frø af standardkvalitet. Fht. 100 = måleblanding, Hasting ink. udbytte fra værdisprøvnings 2014

** Karakter lejesæd 2015 landsforsøg og værdisprøvnings, 0 = Ingen lejesæd

Hasting – nyhed med særdeles god resistens

Hasting er forædlet af KWS og har været med i værdiafprøvningen i 2014 og i Landsforsøg 2015 og 2016. Udbyttet ligger højt med et gennemsnit over de tre år på 104 og i 2016 på 106. Sorten udmærker sig ved en særdeles god sygdomsresistens mod både lysbladplet og phoma, og tillige har den skulpeopsprings-resistens.

Den flade og kompakte vækstform resulterer en god vinterfasthed, og sorten egner sig både til tidlig og normal såtid. Lejesædstilbøjeligheden er lille, så vækstregulering i foråret er kun tilrådelig, hvis kvælstoftildelingen er meget høj. Vækstregulering kan dog anvendes for at stimulere frøudviklingen på sideskuddene.

Architect, TuYV (rapsrødsot) resistent til lune lokaliteter

I Landsforsøgene 2016 har Architect givet et udbytte på forholdstal 110, og den er dermed helt i top. Bor du i et område med høj risiko for rapsrødsot, er Architect svær at komme uden om. Udover TuYV resistens har Architect skulpeopspringsresistens, der giver skulperne ekstra styrke i forbindelse med høst, og dermed er dryssespildet reduceret. Phoma resistensen og standfastheden er god. Vinterfastheden er helt unik.

Figur 1 viser merudbyttet i Landsforsøg 2016 af Architect sammenholdt med omfanget af virusinficerede rapsplanter. Der er en rigtig god sammenhæng mellem virusangreb og merudbytte, jo flere virusinficerede planter jo højere er merudbyttet ved at vælge Architect i forhold til en ikke-virusresistent sort.

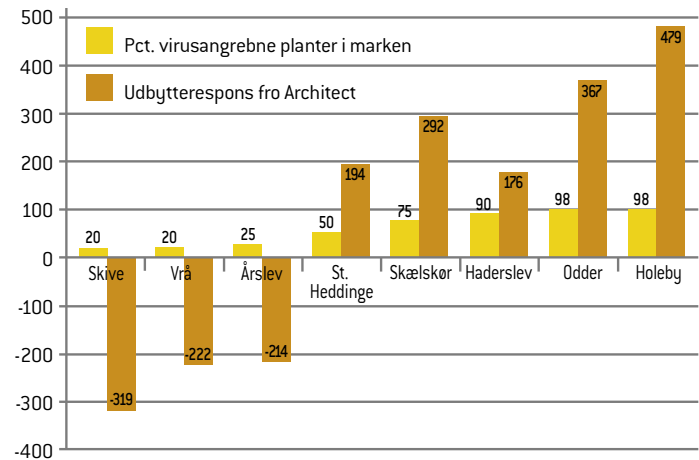

Mogens Feldthusen og frøavlskonsulent Per Raae Hansen i Wembley

Om TuYV virus – rapsens influenza

Architect har den særlige TuYV (Turnip Yellow Virus) virus resistens. Ferskenbladlusene overfører virus om efteråret på samme måde som ved havrerødsot i korn. Det er stort set umuligt at holde bladlusene væk, fordi flyveperioden er meget lang. TuYV virus ses hyppigst i områder med roer og kartofler, der også er værts for bladlusene. Et lunt efterår fremmer risikoen for smitte. Virus giver en rødfarvning af bladene og virker inde i planten som en influenza, der hæmmer udviklingen af inficerede planter særligt under stressede vækstforhold. Udbyttetabet kan være op til 30 pct. i en virusinficeret afgrøde.

Udbytte, kg std. kval. pr. ha

Figur 1. Merudbytte for Architect på lokaliteter med forskellig virustræk, sammenholdt med gennemsnitsudbyttet af tre sorter (DK Explicit, DK Exalte og DK Exemption) uden TuYV virus resistens. Kilde: Landsforsøg 2016. Infektionsgraden af virus er målt af Limagrain i syv ud af otte forsøg. Infektionsgraden ved Skælskør er anslået

Forsøgene ved Odder og Holeby gav det største merudbytte for at vælge Architect, og infektionsgraden med TuYV virus var helt oppe på 98 pct. Merudbyttet er i gennemsnit 423 kg pr. ha på de to lokaliteter, og med en rapspris på 2,65 kr. pr. kg, er der 1120 kr. pr. ha ekstra for at vælge Architect frem for en af de øvrige topsorter. Antallet af planter, der er inficeret med virus, er analyseret via bladklip.

Alabama, skulpeopspringsresistens og hurtig vækst

Alabama har en hurtig etablering og er en af de sorter, der kan sås til sidst. Skal du etablere raps efter vårbyg eller hvede, er Alabama et oplagt valg. Alabama har skulpeopspringsresistens, hvilket også gør den ideel til såning på vindudsatte steder, så frøene ikke begynder at drysse af inden høst. Udbyttet i 2016 var i top med forholdstal 109. Modningen sker tidligt og ensartet og standfastheden er god. Alabama er meget vinterfast og har en god sygdomsresistens.

Archimedes, resistent mod kålbrok

Kålbrokresistent raps er skræddersyet i sædskifter, hvor der er problemer med den frygtede sædskiftesygdom. Kålbrok breder sig desværre i Danmark og en monitoring i Sønderjylland i efteråret 2016 viste angreb af kålbrok i 57 pct. af markerne. Der er grund til at tage denne udvikling meget seriøst og anvende kålbrokresistent raps de steder, hvor der er et problem. Archimedes har en god phomaresistens, den har en unik overvintringsevne og har også skulpeopspringsresistens. Archimedes er en af de højest ydende kålbrokresistente sorter og afprøvet i Landsforsøgene i 2016, se tabel 1.

Butterfly, linjesort med topudbytte

Butterfly er en ny linjesort, som rent udbyttmæssigt ligger i toppen af landsforsøgene 2016 med forholdstal 113. Sortens profil i relation til standfasthed, overvintringsevne og sygdomme er god. Linjesorterne danner normalt en mere spinkel plante, og de kan ofte dyrkes med lavere dyrkningsomkostninger end de mere kraftige hybrider. Mindre planter giver normalt også en lettere tærskning, da der ikke skal så meget materiale gennem mejetærskeren.